

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska we Wrocławiu z dnia .....2024 r. w sprawie
ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Skalki
Stoleckie (PLH0200012)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego - w formie zarządzenia - plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych stanowi podstawowe narzędzie planistyczne służące skutecznej ochronie obszarów Natura 2000. Podstawowym założeniem dla opracowania projektu planu zadań ochronnych jest zapobieganie pogorszeniu stanu przedmiotów ochrony oraz zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony.

Obszar Skalki Stoleckie (PLH0200012) (zwany dalej Obszarem) został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2007) 5403) (2008/25/WE) (Dz. U. UE L z dnia 15 stycznia 2008 r.). Obszar został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Skalki Stoleckie (PLH0200012) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1444).

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy). Pierwszy plan zadań ochronnych dla Obszaru opracowany został w 2013 r. i ustanowiony został na okres 10 lat zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu nr 20 z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Skalki Stoleckie PLH0200012 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2013 r. poz. 4611). Dokument ten wygasł w dniu 5 sierpnia 2023 r. i przystąpiono do aktualizacji dokumentacji i ustanowienia kolejnego planu, uwzględniającego aktualny stan obszaru i jego przedmiotów ochrony oraz określającego konieczności podjęcia nowych działań ochronnych.

Założeniem do opracowania nowego projektu planu zadań ochronnych Obszaru jest utrzymanie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.1992.206.7 ze zm.)rt.az art. 3(2) i 4(4) Dyrektywy Rady

2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.U.E.L.2010.20.7 ze zm.).

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 99).

Sztolnia w Skałach Stoleckich jest jednym z cenniejszych zimowisk i miejsc rojenia nietoperzy w południowo-zachodniej Polsce. W obrębie sztolni stwierdzano występowanie 13 gatunków nietoperzy, tj. 1308 mopka zachodniego *Barbastella barbastellus*, 1324 nocka dużego *Myotis myotis*, 1323 nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii*, mroczka późnego *Eptesicus serotinus*, nocka Brandta *Myotis brandtii*, nocka rudego *Myotis daubentonii*, nocka wąsatka *Myotis mystacinus*, nocka Natterera *Myotis Nattereri*, gacka brunatnego *Plecotus auritus*, gacka szarego *Plecotus austriacus*, mroczka poźlocistego *Eptesicus nilssonii*, karlika malutkiego *Pipistrellus pipistrellus*, borowca wielkiego *Nyctalus noctula*. Jest to jedno z największych zimowisk mopka, gacka brunatnego i nocka Natterera w regionie. W okresie pozahibernacyjnym, jesienią i wiosną sztolnia odwiedzana jest przez rojące się osobniki z 9 gatunków. W okresie rojenia najliczniejsze są mopki, nocki Natterera i gacki brunatne, których rojące populacje szacuje się na co najmniej kilkaset osobników.

Obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony stanowiska występujących w nim nietoperzy wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: mopka zachodniego *Barbastella barbastellus*, nocka dużego *Myotis myotis* oraz nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii*. Położony jest w pobliżu miejscowości Stolec, w gminie Ząbkowice Śląskie. Obszar obejmuje fragment zalesionego wzgórza Góra Wapienna (395 m n.p.m.), która stanowi izolowane kopulaste wypiętrzenie, otoczone polami. W południowej części wzgórza w latach 1780 – 1912 istniał kamieniołom wapienia, po którym pozostały częściowo zarośnięte ściany skalne i podziemne wyrobiska – sztolnie. Sztolnia składa się z ciągu chodników i komór o nieregularnych kształtach o łącznej długości 500-600 m. Wysokość niektórych sal sięga kilkunastu metrów. Część z pomieszczeń zalanych jest stale wodą tworzącą podziemne jeziora. Warunki mikroklimatyczne są bardzo zróżnicowane zapewniając wielu gatunkom nietoperzy optymalne warunki hibernacji.

W granicach obszaru Natura 2000 znajduje się rezerwat „Skałki Stoleckie” o powierzchni 2,03 ha. Rezerwat ten został utworzony w 1965 r. dla ochrony jedyne go w Polsce i najdalej wysuniętego na północ wysuniętego stanowiska pszczoły obrostki murówki *Chalicodoma parietina* oraz jej 3 pasożytniczych gatunków błonkówek *Andrena*

lepada, *Stelis franconica*, *Araba fastuosa*. Obecnie rezerwat chroni murawy kserotermiczne oraz stanowisko nietoperzy w sztolni w rezerwacie.

Przedmiotowy Obszar położony jest także na terenie Nadleśnictwa Henryków, które realizuje gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu na lata 2020 – 2029, który nie uwzględnia zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*. Nie ma zatem podstaw do zastosowania art. 28 ust. 11 pkt 3a ww. ustawy i wyłączenia gruntów leśnych Skarbu Państwa z zakresu opracowania planu zadań ochronnych.

Zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony określono na podstawie faktycznego stanu zachowania gatunków i ich siedlisk. Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 do obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Do najistotniejszego zagrożenia zidentyfikowanego w Obszarze zaliczono wandalizm - palenie ognisk w obrębie wejścia do zimowiska może utrudniać nietoperzom do niego dostęp i zniechęcać nietoperze do korzystania ze sztolni w okresie jesienno-zimowego rojenia, a w okresie zimowym płoszenie lub przypadkowe zabijanie. Wśród potencjalnych zagrożeń wymieniono działania związane z wycinką drzew, w tym martwych i umierających drzew, co prowadzić może do zmiany uwarunkowań siedliskowych poprzez odsłonięcie chłodni (dolat nietoperzy, warunki termiczne i wilgotnościowe), jak i zmniejszyć liczbę dostępnych schronień dla nietoperzy. Zmiany klimatu oraz zmiany temperatur w okresie zimowym może prowadzić do opuszczania przez nietoperze zimowiska i poszukiwania chłodniejszych miejsc zimowania. Ponadto jako zagrożenia potencjalne zidentyfikowano również budowę dróg, wandalizm i turystykę.

Cele działań ochronnych populacji zimujących odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego PMŚ GIOŚ (2012), wskazując na potrzebę utrzymania lub poprawy ocen wskaźników dla gatunków nietoperzy. Zaproponowane cele działań ochronnych populacji przelotnych opracowano w oparciu o wskaźniki zaproponowane przez ekspertów chiropterologów.

Określone cele działań ochronnych dla populacji zimowej 1308 mopka zachodniego *Barbastella barbastellus* skupiają się na potrzebie utrzymania stanu siedliska populacji przylatującej do zimowiska we właściwym stanie zachowania FV, w szczególności poprzez zachowanie drożności wlotu do zimowiska i utrzymanie zabezpieczenia wejścia do sztolni. Wskazano również na potrzebę poprawy liczebności gatunku do stanu co najmniej U1. Pozostałe cele działań ochronnych mają na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony poszczególnych wskaźników, tj. na poziomie FV.

Cele działań ochronnych określone dla populacji migrującej ww. gatunku mają na celu utrzymanie stanu siedliska i liczebności populacji przylatującej na gody we właściwym stanie ochrony FV.

W przypadku gatunku 1324 nocek duży *Myotis myotis* określone cele działań ochronnych zarówno dla populacji zimującej, jak i migrującej, mają na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony wszystkich parametrów i wskaźników.

W przypadku gatunku 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* określone cele działań ochronnych zarówno dla populacji zimującej, jak i migrującej, mają na celu utrzymanie złego stanu ochrony i nie ma perspektyw na ich poprawę z uwagi na złą ocenę dwóch parametrów siedliska (udział terenów zalesionych i liniowych elementów wokół stanowiska), których stan jest zastany i nie jest możliwy do poprawy. Obszar położony jest w rozległym, silnie odlesionym krajobrazie rolniczym, z niewielkimi fragmentami lasów. W najbliższym otoczeniu sztolni brakuje liniowych elementów krajobrazu w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, mogących stanowić połączenie zimowiska z najbliższymi terenami leśnymi. W Obszarze nieregularnie (co 2-5 lat) obserwuje się od 1 do 3 zimujących nocków Bechsteina.

Zaplanowane działania ochronne mają przede wszystkim na celu zachowanie obecnego stanu sposobu gospodarowania obiektem, zachowanie zacienienia wokół wlotu do zimowiska oraz utrzymanie drożności wlotu, jak i ewentualną konserwację krat zamykanych w okresie rojenia i hibernacji nietoperzy.

Zaplanowano również monitoring w zakresie liczebności populacji zimującej i przelotnej oraz ocenę stanu zimowiska. Zasady przeprowadzenia monitoringu oparto na metodyce opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz w oparciu o wskaźniki zaproponowane przez ekspertów chiropterologów.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne nie zawierają wskazań, które mogłyby wpływać negatywnie na przedmioty ochrony, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem

postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 28 lutego 2023 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Gazeta Wyborcza), na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.6320.2.2023.MŁ.1 z dnia 28 lutego 2023 r. informujące o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 46 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Skałki Stoleckie). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich.

Następnie w dniu 4 kwietnia 2023 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Gazeta Wyborcza), na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.6320.2.2023.MŁ.2 z dnia 4 kwietnia 2023 r. informujące o przystąpieniu do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 13 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Skałki Stoleckie). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich.

W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych opracowano listę osób i podmiotów będących właścicielami działek położonych w granicach obszaru Natura 2000, prowadzących działalność w ich obrębie lub z innych przyczyn będących zainteresowanymi pracami nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru. Zaproszenie wysłano do instytucji i organizacji.

Warsztaty Zespołu Lokalnej Współpracy (ZWL) dla obszaru Natura 2000 Skałki Stoleckie zostały przeprowadzone w dniu ..... 2024 r.

Obwieszczeniem z dnia ..... 2024 r., znak: ..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.)* i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu ..... 2024 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej

(Gazeta Wyborcza) w dniu ..... 2024 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190 ze zm.), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego pismem znak: ..... w dniu ..... 2024 r